8e JAARGe. № 10.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ⅌ jaar *f* 24.– ⅌ halfjr. *f* 12.– ⅌ maand *f* 2.–
" Java. " do. " 30.– " do. " 15.–
" Buitenbezn. " do. " 36.– " do. " 18.–
" Europa " do. " 50.–

De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DONDERDAG 12 JANUARIJ 1860.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

DE FAMILIE GRIMBÊCHE.

(*Slot.*)

Patimont had uit Californie een klein vermogen medegebragt, dat echter groot genoeg was de toekomst voor hem en de zijnen te verzekeren. Te Parijs vond hij eene goede kostschool te koop, en dezen koop gesloten hebbende, restte hem nog ongeveer tienduizend francs voor Angela's bruidschat. Hiervan onderrigt had jufvrouw Arthemisa een ernstig onderhoud met Lolo hetwelk Grimbêche de vergunning kreeg, bij te wonen; daarna trok zij haar schoonste kleed aan, en zette haar beste hoed op, en ging aan de familie Patimont de hand van Angela voor haren oudsten zoon vragen. Patimont beloofde den volgenden dag antwoord te geven; op den bepaalden tijd begaf hij zich naar zijne schoonzuster, en zonder haar verzoek bepaaldelijk af te slaan, gaf hij voor, om zijne beslissing uit te stellen, dat Angela nog te jong was en dat jufvrouw Patimont er niet toe kon besluiten, hare dochter na zulk eene lange afwezigheid, maar zoo in eens af te staan. Lolo vernam dit antwoord zonder eenig teeken van aandoening, daar hij het zeer eenvoudig vond; het denkbeeld dat hij eene weigering bekomen had omdat hij niet behaagde, kon niet bij hem opkomen.

Den achtermiddag van dienzelfden dag, ging Hendrik, hevig opgewonden naar zijnen oom, en zich alle moeite gevende om kalm te schijnen, vroeg hij om zijne nicht te spreken. Patimont die den jongeling lief had, om het goede dat hij zijner dochter had gedaan, gaf hem vergunning haar in den tuin te gaan opzoeken.

Angela was op eene bank gezeten met een boek in de hand. Toen zij haren neef zag naderen gaf zij een kreet van blijdschap; maar hij bleef staan, terwijl hij haar met een treurig oog beschouwde. Angela was eenvoudig, maar kostbaar en lief gekleed. Hare wangen waren met het schoonste rood overtogen, en de uitdrukking van ernst, die over haar geheele wezen verspreid lag, deed hare schoonheid zeer voordeelig uitkomen.

— Welnu, neef! herkent gij mij niet? vroeg zij hem, toen zij zag, dat hij onbewegelijk bleef staan.

—Ik ben alleen hier gekomen, om u vaarwel te zeggen, Angela.

— Vaarwel?

— Ja, ik sta op het punt van vertrekken.

— En waar gaat gij heen? vroeg het jonge meisje, wier gelaat terstond van kleur veranderde.

— Naar de Krim.

— Dat is onmogelijk.

— Het is toch waar. Ik was voor niets goed. Gij waart niet meer bij mij, en ik gevoelde, dat ik weder slecht begon te worden. Ik heb mijne hand geteekend, en morgen verlaat mijn regiment Parijs. In tijd van oorlog, is een soldaat tot iets nut; en liet hij er treurig op volgen, in dit beroep heeft men meer kans om spoedig te sterven.

Angela begon bitter te weenen.

— Ach! — riep zij uit, — gij hebt mij bedrogen. Gij hadt mij beloofd, al uw leed al uwe plannen mij toe te vertrouwen. Gij hebt mij mistrouwd. Gij bemint mij niet meer!

— Ik u niet meer beminnen! en het is om u dat ik vertrek!

— Wat zegt gij?

— Ik zeg, dat ik u bemin Angela, — dat ik u met eene uitzinnige liefde bemin. Ik weet, dat ik u niet behagen kan. Ik ben leelijk, ik ben slecht. Gij hebt u medelijdend jegens mij gedragen, omdat gij goed zijt, maar ook niets meer. Het komt er niet op aan, gij hebt mij eenige oogenblikken van geluk geschonken, en ik dank er u voor. Maar ik kan er niet toe besluiten, zonder u te leven. Gisteren hebt gij de hand van mijnen broeder geweigerd; morgen, zal een ander door uwe schoonheid bekoord u om uwe hand verzoeken, en hij zal die erlangen. Ik voel mij niet sterk genoeg om dien dag te zien aanbreken. Ziedaar de reden waarom ik mij verbonden heb, en om welke ik vertrek.

— Vertrek niet Hendrik, — riep Angela hem bij zijnen arm grijpende uit, — vertrek niet, ik smeek er u om.

— Gij smeekt mij!

— Ja, ik smeek er u om, en ziehier waarom. Indien gij vertrekt bant gij alle vreugde uit mijn hart!

Hendrik verstomde. Hij wilde spreken, doch kon geen woord uitbrengen; hij weende, — hij lachte, — hij was gek. Eindelijk bedaarde hij een weinig.

— Ik moet echter vertrekken, zeide hij.

— Hoe dat! Vraag mijne hand van mijnen vader. Hij zal u niet weigeren daar hij weet, dat ik u bemin.

— Neen, dat kan niet. Ik heb u gezegd, dat mijn regiment morgen Parijs verlaat. De oorlog maakt dat er zeer moeijelijk plaatsvervangers te vinden zijn; mijne ouders zouden mij daarenboven niet willen loskoopen. Mijn karakter moet zich ook veranderen, want gij moogt u nimmer over uwen echtgenoot schamen. Mijn oom, zou mij tot schoonzoon aannemen, omdat gij mij bemint, maar het zou hem bedroeven zijne dochter aan eenen man zonder stand of vermogen te geven. Ik zal vertrekken en ik zal niet sterven, omdat uwe liefde mij tot beschermengel zal zijn, en wanneer ik terugkom, zal ik uwer waardig wezen.

Hendrik was razend van droefheid bij de familie Patimont gekomen; hij ging er vreugdedronken van daan, en, tot groote verwondering van ieder die hem kende, scheen hij vrolijker toen hij vertrok, dan men hem immer te voren gezien had. Men bleef echter niet in gebreke dit aan zijne ongevoeligheid toe te schrijven.

IX.

TERUGKEER.

Den 28sten December 1855, kwamen de troepen uit de Krim te Parijs terug. De menigte versperde de boulevards; alle balcons waren met vlaggen versierd; de vrouwen wierpen met bloemen; de mannen klapten in de handen; de kinderen zaten nieuwsgierig op de armen hunner moeders om die dappere, door de zon en het kruid gebronsde soldaten, te zien.

Aan het hoofd van een der eerste jagers compagnies marcheerde een jong luitenant, met het kruis van het legioen van eer gedecoreerd. Het buitengewoon karakteristieke gelaat, de krijgshaftige houding van dezen officier, die op zijn voorhoofd het lidteeken van een zwaren sabelhouw droeg, trok aller aandacht.

In het voorbijgaan eener groep op den hoek van den boulevard Montmartre, scheen de jonge man, wiens oogen van vreugde schitterden iemand onder de menigte te zoeken, die hij met zijn degen groette.

— Hendrik? riep eene stem.

— Angela! antwoordde de officier.

— Eenige uren later snelde Hendrik de huiskamer der familie Grimbêche binnen, waar zich, behalve de huisgenooten nog, de familie Patimont, — Mijnheer en Mevrouw Blanchemain, — Mijnheer Tornon en jufvrouw Petronella Dumason, (dank zij hare onvermoeide belegering van des ouden geëmploijeerden hart), thans Mevrouw Tornon. — Zonder iemand op te merken, ging Hendrik regelregt naar Angela, en legde aan hare voeten zijn epaulet en kruis neder.

— Hm zeide Lolo den neus optrekkende terwijl hij zich voor den gebarsten spiegel in den achterwinkel bewonderde, men moet erkennen, dat de vrouwen soms een sonderlingen smaak hebben!

GENERAAL HENTZI.

Het hoofdkwartier van den generaal Arthur Görgey was den 1e Mei 1849 te Schwabenberg; de korpsen van Nadi-Sandor en Aulich bezetten den Bloksberg en de regts en links daarvan gelegene hoogten. De korpsen Kmety en Knesich waren bij Leopoldsfeld gelegerd. De Hongaren geloofden dat de vesting Ofen of Pest zich weldra zou moeten overgeven. Eenige deserteurs hadden verhaald dat de bezetting der vesting ontmoedigd en uitgeput was en dat een groot gedeelde der keizerlijke troepen slechts op eene gunstige gelegenheid wachtte om naar de Hongaren over te loopen. Görgey wilde zich overtuigen of de vesting Ofen spoedig zou kapituleren en schreef te dien einde eenen korten maar bondigen brief aan den kommandant der vesting, den generaal Hentzi, waarin hij hem vermaande de wapens neder te leggen, ten einde noodeloos bloedvergieten te voorkomen, hem tevens dreigende, in geval van weigering, hem en het geheele garnizoen, na de inneming, over de kling te zullen jagen. De dappere soldaat antwoordde dat hij alleen eer, pligt, geweten en trouw kon raadplegen.

Den 4e Mei liet Görgey de vesting voor de laatste maal opeischen, verklarende dat hij in geval van een weigerend antwoord geen levend wezen in de stad zou sparen. Hij gaf tevens twee uren bedenktijd.

„Ik heb geen twee uren noodig," was het antwoord van

BENOEMINGEN, BESLUITEN, enz.

JAVASCHE COURANT

van den 7den Januarij 1860 N°. 2.

NEDERLANDSCH INDIE.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de ingenieur der derde klasse bij de burgerlijke openbare werken C. J. van der Schalk.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, van de tijdelijke waarneming der betrekking van resident der Wester-afdeeling van Borneo, de luitenant-kolonel der infanterie G. F. Nauta.

Eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de kommies en vendumeester te Sambas J. C. Twijsel.

BENOEMD:

Tot adsistent-resident, tevens vendumeester te Bandong (Preanger Regentschappen), de adsistent-resident van Galoe (Cheribon), J. H. de Senerpont Domis,

Tot vendu-meester te Probolingo, B. C. Nolthenius, secretaris dier residentie.

Tot derden kommies op het residentie-kantoor te Tjandjoer (Preanger regentschappen), de ambtenaar op wachtgeld W. H. van Heerdt, laatst klerk, tevens havenmeester te Sambas.

Tot kommies en vendumeester te Sambas, de klerk ten kantore van den resident der Wester-afdeeling van Borneo, F. Heeger.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op hun verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de luitenant-kolonels der infanterie G. F. Nauta, en C. H. Boon van Ostade.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 12den Januarij 1860.

De *Oenarang*, naauwelijks te Soerabaija terug met de *van Dam van Isselt*, vertrekt heden weder naar Banjoewangie om het Amerikaansche schip, de *Witch*, dat daar lek uit zee is teruggekomen, op sleeptouw te nemen en hierheen te brengen De *Witch*, is het vierde schip dat in een zeer kort tijdsbestek met schade uit zee terug komt.

— Een heden van Banjarmassing aangekomen vaartuig deed ons hopen dat wij nadere tijdingen zouden hooren, doch, daar hetzelve vijf en twintig dagen reis heeft, vernemen de opvarenden hier meer dan zij zelve wisten.

— Wij vernemen dat het stoomschip *Palembang* heden morgen niet naar Batavia is vertrokken wegens defect aan de machinerie, doch dat de goederen en passagiers op de *Padang* zijn overgescheept om daarmede de reis te maken.

— Zoo wij goed ingelicht zijn, bestaat bij de onderofficieren der Nederlandsche marine van hier ter reede liggende schepen, het voornemen om aan de onder-officieren van het Fransche schip *Phlegéton* een feestmaal aan te bieden hetwelk zou plaats hebben in eene der loodsen van het Maritiem établissement.

BATAVIA. De mail is nog altoos te Singapore. *Misschien* zal de boot den 14den a. s. herwaarts vertrekken. Men heeft geen Engelsche boot kunnen bekomen, omdat de Engelschman voor het overbrengen de kleinigheid van 4000 sp. matten (*f* 10,800.) en 2/3 van het passagegeld eischte.

De mail, van hier in 't laatst van December vertrokken, stoomt heden van Singapore naar Europa wijl de boot van China eerst gisteren te Singapore is aangekomen. De mail die derhalve de volgende week van hier vertrekt, blijft te Singapore eenige dagen, tot den 25sten of 24sten dezer maand rusten, omdat de boot van China, die den 15den van daar vertrekt, den 21 à 22sten te Singapore arriveren.

LAMPONGSCHE DISTRICTEN In den loop van de maand November werden afgemaakt: 8 groote tijgers, en 46 rhinocerossen, waarvoor als premie werd uitbetaald *f* 728.

— Uit de verhooren, afgenomen gedurende het jaar 1858 aan personen, die na soms acht à tien jaren onder zeeroovers te hebben geleefd, op de eene of andere wijze in Nederlandsch-Indie aan hunne handen zijn ontsnapt, blijken weder eenige wetenswaardige bijzonderheden omtrent laatstgenoemden. Vermoedelijk hebben dezen zich in de maand Mei van bedoeld jaar in de straat Saleh en in de maand Junij op de Z. O. kust van Sumatra opgehouden: verder kwamen zij voornamelijk op de noordkust van Borneo, en in de omgeving van het eiland Floris voor. Opmerkelijk is, dat eene vloot van zeven Balanginische rooversprauwen, welke jaarlijks van het eiland Simoenoer, nabij Solok gelegen, in zee steekt, eene eigene roode vlag voert. Het ontzag dezer roovers voor hadji's heeft tot tweemalen toe door hen gevangene personen, welke bleken hadji's te zijn of met hadji's in betrekking te staan, de vrijheid doen terug erlangen. Zelfs gaven zij aan dezen eene geele seinvlag mede welke zij in het vervolg, door roovers nagezet wordende, driemalen moesten op- en nederhalen om gerust hunnen weg te vervolgen.

Maandelijks, of anders bij de geringste tijding van het aanwezen van zeeroovers hebben in 1858 de stoomschepen der stations Ternate, Menado en Makasser de als onveilig bekende vaarwaters bekruist, maar nimmer zeeroovers mogen ontmoeten. De schoenerbrikken van het station Makasser, die elkaar telkens te Koetei aflosten, en aanhoudend de straat bekruisten, waren niet gelukkiger. Slechts aan de *Merapi* is het gelukt in het begin van April tusschen de Natoena eilanden eene rooversvloot van zeven praauwen te ontmoeten en met grooten afbreuk te verjagen. Deze van de Sologroep afkomstige vloot had haren weg naar den Indischen archipel benoorden Borneo gekozen en hield zich meer dan eene maand op de noordkust van dat eiland al roovende op De *Celebes* had haar volgens aanwijzingen, uit Serawak ontvangen, vergeefs gezocht.

Het schijnt, dat de rooverstogten, die jaarlijks van Balangini en de Taweh-Taweh eilanden naar den Indischen archipel worden ondernomen, in 1858 eene andere rigting hebben genomen, of wel aanmerkelijk zijn verminderd. Dit laatste is des te waarschijnlijker, omdat ten gevolge eener Spaansche expeditie, in genoemd jaar tegen Solo ondernomen, een groot aantal roovers zich aan het Spaansche bestuur heeft onderworpen en daaronder de beruchte panglima Taripan.

Verschillende verhooren bevatten de bewijzen, dat hoewel Solok het middelpunt is, van waar het gezag uitgaat, de zeeroof echter voornamelijk gedreven wordt van die honderde eilanden, welke zich van Mindanao tot aan de N.-O. kust van Borneo als een keten uitstrekken. Nagenoeg ieder dier eilanden heeft zijne eigene rooversvloot, en ieder hoofd aldaar onderneemt rooverstogten op eigen gezag en voor eigene rekening. Zonder twijfel heeft de aanhoudende bekruising door Zr. Ms. schepen van de toegangen aan die zijde van den Indischen archipel en de mogelijkheid dientengevolge voor de roovers om een zoozeer gevreesd stoomschip te ontmoeten het kwaad aldaar zeer verminderd.

Daarentegen bewijzen eenige verhooren, evenzeer als de ervaring, opgedaan bij gelegenheid van twee togten van Z. M. stoomschip *Amsterdam* in de maanden Januarij en Junij 1858 naar de noordkust van Floris, hoofdzakelijk ter bevrijding van de schipbreukelingen van de Ned-Ind. schoener *Kapoetran* ondernomen, dat de op verschillende punten van die kust en voornamelijk te Rioeng gevestigde roovers, van de Solok eilanden afkomstig, jaarlijks in magt toenemen in hunne door reven en ondiepten beschermde schuilhoeken. Hoewel meermalen getuchtigd, zetten zij hunne togten met toenemende stoutheid voort en stelden zich in verstandhouding of sloten overeenkomsten met verschillende radja's. Groote vlooten worden door hen niet uitgerust, doch hunne praauwen zijn goed gewapend en sterk bemand. Zij bewegen zich steeds tusschen de eilanden groepen bij Sumbawa, Floris, Timor, Celebes en Borneo. Waarschijnlijk vereenigen zij zich meermalen met de jaarlijks van Solo afkomende rooversvlooten, die op hare beurt het aantal roovers op Floris versterken.

Uit verschillende verhoren, te Makasser afgenomen, blijkt, dat de vorst van het onder Boni staande eiland Bonerate, met de roovers op Floris heult, hen van kruid en lood voorziet en voor dreigende gevaren waarschuwt. Te Rioeng staan zij in verstandhoudig met vier inlandsche vorsten.

In de maand October 1858 zijn twee padoeakan's in de baai van Masambi, op de noordkust van Floris, door een vijftigtal rooversprrauwen van Rioeng, die zich verscholen hadden, plotseling aangevallen en na een hevigen strijd van twee dagen genomen en uitgeplunderd.

Vier Rioengsche rooverbintak's vielen in de maanden October en November onderscheidene handelsprauwen aan op de hoogte van Poelo Madang en Gornoeng Api, bij de eilanden in de nabijheid van Floris gelegen.

Nevens Rioeng was het beruchte Reieh (Sumatra) een steunpunt in den Indischen archipel voor de Soloksche en Balanginische zeeroovers. Na de inneming dier plaats bleek het, dat de zoogenaamde Orang Timor, welke het gezag al daar in handen hadden, enkel Illano's van Magindanao of Solok waren, die in aanhoudende gemeenschap met hunne landgenooten bleven en door hen werden versterkt. Van daar ontkomene roovers hebben zich op verschillende punten van den Lingga Archipel gevestigd en de bevolking, die zich reeds sedert jaren aan strandroof schuldig maakte, tot hun bedrijf weten over te halen, ten gevolge waarvan dat kwaad onder de bewoners der kleine eilanden van de Lingga groep zeer is toegenomen.

Het bestaan eener derde rooversvestiging in de nabijheid van het eiland Souroutou (Karimata passage) is nog twijfelachtig; waarschijnlijk bezoeken de roovers die plaats slechts tijdelijk.

Voornamelijk op de Celebesche kust benoorden Makasser heeft zich in de laatste jaren van tijd tot tijd eene tot nog toe onbekende soort van zeeroovers vertoond, die blijkens de verklaring van eenen aan hunne handen ontsnaptne persoon niet anders dan Papoea's kunnen zijn, vermoedelijk afkomstig van de diepe en uiterst weinig bekende Telok Berou baai op Nieuw Guinea. Deze kanibalen schijnen met geen ander doel op menschenroof uit te gaan, dan om de ongelukkigen, welke in hunne handen vallen, vet te mesten en op te eten. (*J. C.*)

— Men schrijft ons van Bandong, den 5den dezer:

Op het koffij etablissement Yain Boedipa, toebehoorende aan den Hr. Phlippeau, heeft dezer dagen een treurig toeval plaats gehad.

Twee boedjangs waren aldaar in de ravijn bezig met zand te halen voor het etablissement en werden door een instorting van het bovengedeelte der ravijn levend begraven.

Dat er niet spoedig hulp verleend werd, is daaraan toe te schrijven, dat er niemand bij tegenwoordig was.

De vrouw van een der ongelukkigen, die als naar gewoonte, haren echtgenoot zijn middagmaal wilde brengen, was de eerste, die met het noodlottig voorval bekend werd.

CHERIBON. — In de nabijheid der dessa Margahina, (district Rantja) aan de grenzen van Banjoemaas is op den 14den December een zevenjarig meisje Karsih genaamd, door een tijger gedood.

Twee dagen later werd van de bewoners dierzelfde dessa een buffel door een tijger verscheurd.

De regent van Galoe heeft zich op het berigt van het voorgevallene naar de plaats van het ongeval begeven, en het is hem gelukt bij eene drijfjagt den tijger met geweerschoten af te maken.

Do daarbij door den regent betoonde activiteit verdient allen lof.

In het regentschap Cheribon zijn ten gevolge van hevige bandjirs vier dammen gedeeltelijk weggeslagen, terwijl daardoor tevens niet onbelangrijke schade is aangebragt aan den weg nabij de dessa Kalitandjoeng.

Bevelen zijn gegeven, om de vereischte herstellingen ten uitvoer te brengen.

JAPARA. — Den 27sten December jl., des avonds te 6 ure, is ten oosten van Oedjoeng Piring, onder Japara, ten gevolge van stormachtig weder en het breken van het roer, op de klippen nabij het strand gedreven en daar binnen den tijd van een uur uit een geslagen, eene praauw djoeloeng djoeloeng, groot 17 tonnen, varende onder Nederlandsche vlag, gevoerd door Oewa Hanning.

Voormeld vaartuig was volgens opgave den 1sten December van Singapore vertrokken, met bestemming naar Sumbawa. De lading bestond uit lijnwaden, katoenen-garens, aardewerk, gambier, 15 vaatjes buskruid, 2 kisten opium, geweren, pistolen, eene lila en diverse andere goederen. 48 bollen opium, 4 vaatjes buskruid, 30 geweren, 13 pistolen, 1 lila, eenige lijnwaden, katoenen-garens en andere diverse artikelen zijn reeds gered. De scheepspapieren echter zijn gedeeltelijk verloren of onleesbaar geworden.

CELEBES. — Den 11den December is Aroe Tanette riawang, een der aroe piloe's (Kiesheeren) van Boni, die een brief van den kommandant der expeditie, gerigt aan de hadat van Boni, ontvangen had, zijne onderwerping komen aanbieden, de verzekering gevende, dat de geheele hadat zijn voorbeeld zoude volgen zoodra zij van dien brief kennis zouden hebben gekregen. Dientengevolge zijn meerdere exemplaren van den bewusten brief vervaardigd en aan de overige leden van de hadat toegezonden.

Volgens genoemden rijksgroote was de vroegere trotsche houding van Boni tegenover het gouvernement alleen aan

---

Hentzi; de keizer heeft mij de sleutels van deze vesting toevertrouwd, ik kan die aan niemand dan aan den keizer teruggeven. Eer en pligt gebieden mij de vesting te verdedigen en ik zal haar ook tot het uiterste verdedigen. Ik stel mijne tegenpartij verantwoordelijk voor alle gevolgen. Ik beroep mij op God, op mijn regt en op mijn degen; leve de keizer!

In antwoord hierop openden de kanonnen hun vuur.

De belegering werd met kracht begonnen. De belegeraars rigtten hunne aanvallen eerst tegen de buitenwerken, die de waterleidingen dekten, doch werden op alle punten teruggeslagen.

Van den 4e tot den 12e Mei werd dagelijks hevig gestreden. Hardnekkig hernieuwden de Hongaren hunne mislukte aanvallen; zij lieten zich vóór de bastions dooden, die zij niet konden veroveren. De Oostenrijkers vochten als leeuwen. Den 12e Mei kwam eene aanzienlijke versterking van belegeringsgeschut uit Komorn, waarop Görgey zijne bresbatterijen op eenen afstand van 500 passen van de Stahlwensenburgerpoort opende.

Den 14e en 15e Mei staakten de batterijen op den Bloksberg geen oogenblik hun vuur tegen de bastions der vesting. Görgey liet het vuur voornamelijk tegen het koninklijk slot rigten, niet zoo zeer om het te vernielen, dan wel om te voorkomen dat de toekomstige koningin, mevrouw Kossuth, daar haar zetel zou vestigen. Het bedoeld slot is gebouwd op de plaats waar vroeger het paleis van de koningin van Hongarije stond.

De nacht van den 12e Mei was verschrikkelijk voor de inwoners, die de stad op verschillende punten aan de vlammen ten prooi zagen. Den 17e, nadat het artillerievuur drie dagen lang zonder ophouden gewerkt had, scheen de bres bereikbaar te zijn, en des morgens te 4 ure gaf Görgey bevel eenen algemeenen aanval te ondernemen. De aanval-kolonnes bereikten echter haar doel niet, omdat zij gedeeltelijk reeds bij den opmarsch in wanorde geraakten, door gebrek aan zamenhang bij de bewegingen.

De eerste kolonne miste door de duisternis den weg naar de bres; de tweede en derde kwamen wel is waar bij den muur, doch daar gekomen bleken de ladders te kort te zijn. Door hun ongeduld werden zij door de belegeraars opgemerkt en zonder iets uitgevoerd te hebben, genoodzaakt terug te trekken.

Door zijn voorbeeld schraagde Hentzi den moed van het garnizoen, dat door de groote inspanning reeds veel geleden had.

Görgey met regt de nadeelige gevolgen vreezende, die een langere tegenstand voor zijne troepen kon hebben, nam de noodige maatregelen voor een nieuwen aanval.

Deze storm zou plaats hebben op den 21 en uitgevoerd worden door de vier korpsen waaruit de belegeringstroepen bestonden. Om den moed der troepen te verhoogen beloofde Görgey de dappersten door eereteekenen en geschenken in geld te beloonen, terwijl 8000 francs uitgeloofd werden voor hem die Hentzi levend of dood aan hem zou uitleveren.

In de grootste stilte naderden 34 bataillons de muren der vesting in den nacht van den 21e Mei. De Oostenrijkers, bekend met het gevaar dat hen dreigde, besloten te overwinnen of te sterven. Des morgens te 4 uur, toen de zon opging om het laatste bloedige drama te beschijnen, gaven de gezamenlijke Hongaarsche batterijen het sein voor den aanval. De troepen van Görgey stortten zich onder een oorverdoovend geschreeuw op de bres, terwijl de muzijk, die achter de kolonnes marcheerde de Racoczi-marsch speelde.

Een bataillon van generaal Kniety viel de schansen aan, die de waterleidingen dekten en dreef den generaal Alnoch terug. Gelijktijdig rukte de generaal Aulich uit de voorstad Reitsenstadt voorwaarts, en na aanzienlijke verliezen geleden te hebben, gelukte het dezen aanvoerder het eerst de Hongaarsche vlag te planten op de muren der vesting in de nabijheid van het koninklijk slot dat slechts door 4 Oostenrijksche kompagniën verdedigd werd. Op dit punt ontstond een hardnekkig en bloedig gevecht. De Oostenrijkers vochten als wanhopig en verdedigden voet voor voet den met bloed gedrenkten grond. Het gekerm der gekwetsten, het geschreeuw der Hongaren en het kletteren der trompetten overstemden om zoo te zeggen het geweervuur der infanterie.

(*Vervolg en slot in n°. 11.*)

de koningin te wijten, die in deze gewoonlijk buiten raadpleging van de hadat, en slechts op aanraden van den Datoe Sawito te werk ging. Hij vermeende, dat Boni, geheel overwonnen zijnde, zich moest onderwerpen aan de voorwaarden, welke het gouvernement zoude stellen.

Gevraagd zijnde, waarom Pasempa niet was verdedigd, antwoordde hij, dat daartoe wel het voornemen had bestaan, doch dat zulks voor de Boniers onmogelijk was geworden, om reden dat zij bij de hoofdplaats van Pasempa afgesneden en verpligt werden, langs een anderen weg een goed heenkomen te zoeken.

Ten einde de opkomst der overige Bonische kiesheeren te bespoedigen en kracht bij te zetten aan de schriftelijke verklaring, dat de militaire magt het land niet zoude verlaten voordat eene behoorlijke schikking zoude getroffen zijn, was de generaal voornemens, den 14den December van Palakka, waar het hoofdkwartier zich bevindt, naar de beruchte kampong Pompanoes, op den regteroever der Tjinrana gelegen, op te rukken en aldaar eenige dagen te verblijven.

Voor zooverre daarover nu reeds kan worden geoordeeld, maken de behaalde overwinningen op het thans zoo zeer vernederde Boni een diepen indruk op de overige Celebesche volken.

De gouverneur van Celebes en onderhoorigheden was voornemens zich weldra met Z. M. stoomschip *Gedeh* naar Boni te begeven.

In het glarangschap Malewang (regentschap Polongbanking. Zuider-Districten), welks hoofd reeds in de maand November zijne onderwerping heeft aangeboden, zijn alle kampongs weder bevolkt. De velden worden aldaar overal bewerkt, en nieuwe huizen gebouwd, zoodat het vooruitzigt bestaat, dat dit district binnen kort weder in zijn normalen toestand zal verkeeren.

AMBOINA. — Den 15den November heeft zich de eerst aanwezende officier van gezondheid aan boord van Z. M. brik Cachelot naar Boeroe begeven, ten einde aldaar maatregelen te nemen tot verbetering van den gezondheidstoestand van dat eiland. Met deze gelegenheid is tevens een viertal kinderen derwaarts overgevoerd ter overbrenging van levende vaccine-stof. Op zijne terugreis van Ternate zoude ook de gouverneur der Moluksche eilanden Boeroe Bezoeken.

Het weder was gedurende de maand November bijna aanhoudend droog en drukkend warm. Op den gezondheidstoestand viel echter weinig aantemerken.

MENADO. — In het laatst der maand October maakte de resident eene kortstondige inspectiereis in het district Likoepang, hoofdzakelijk met het doel, om de thans voltooide zout-pannen te Mariwoewoeng katjil te bezigtigen. Zij zijn met oordeel, zorg en volharding aangelegd.

Aardbevingen werden steeds, doch in ligten graad waargenomen. Dit natuurverschijnsel herhaalde zich sedert de maand Junij 1859 bijna dagelijks in meerdere of mindere mate.

Door hevige regens trad op den 5den en 6den November de rivier Wawesing in de afdeeling Belang buiten hare oevers, ten gevolge waaraan de hoofdnegorij ongeveer ter hoogte van een voet overstroomd werd. Eene nieuwe monding der rivier echter, die zich weldra en waardoor het overtollige water een uitweg vond, deed spoedig het omliggende hand weder droog vallen.

Den 15den November werden door de kruisboot no. 55, in de nabijheid van het eiland Bangka kruisende, twee verdachte vaartuigen bespeurd, waarop onmiddelijk jagt werd gemaakt. Deze praauwen namen terstond de vlugt en roeiden met zooveel kracht en snelheid in den wind op, dat de kruisboot hen niet kon achterhalen. Overigens zijn geene sporen van het aanwezen van zeeroovers ontdekt.

Nederlandsch-Indische Levensverzekering- en Lijfrente-Maatschappij.

Op den 31 December 1859 is de acte van vennootschap gepasseerd, en deze maatschappij dus opgerigt.

Ingevolge alinea 4 van art. 8 der statuten zal de storting van *Twee honderd gulden* per aandeel binnen 14 dagen moeten geschieden, dus voor den 16 Januarij 1860, op welken datum de maatschappij haren definitieven werkkring zal aanvangen, en bereid zijn tot aangaan van kontrakten van:

1°. *Uitgestelde, Lijfrenten*, (pensioen, verhoogd pensioen) en zulks met en zonder *wederverzekering*.
Wanneer men dit laatste verlangt, verkrijgt men natuurlijk *minder* uitkeering, doch komt bij overlijden de ingelegde som aan erven en regthebbenden terug.

2°. *Levensverzekering*.
a. om bij overlijden eene som gelds in eens te doen ontvangen.
b. om zijne *weduwe* een *levenslang* pensioen te verzekeren.
c. om *weezen* tot en met hun 23 jaar een inkomen te verzekeren.
d. *tijdelijke*; voor eene som gelds, wanneer men bijv. *binnen* 1 — 10 — 20 of 30 jaren sterft.

3°. *Uitzet- Fonds*, om op 23 jarigen ouderdom eene som gelds in eens te doen ontvangen,

4°. *Opvoedings- Fonds*, om kinderen, p. m. van af 16 jarigen tot en met 23 jarigen ouderdom een jaarlijksch inkomen te verzekeren, wanneer men ze bijv. de hoogeschool wil doen bezoeken.

Deze uitkeeringen ontvangen ze evenzeer, wanneer de ouders nog leven; bij een *weezen*- fonds daarentegen alleen, wanneer de ouders overleden zijn; de uitkeering begint in het laatste geval echter onmiddelijk na het sterven des verzekerden.

No. 3 en 4 zullen mede worden berekend met *wederverzekering* met No. 2 is zulks *niet* doenlijk.

Hoezeer al de bovenstaande gevallen berekend zijn en dus belanghebbenden kunnen ingelicht worden ten kantore der maatschappij, welke nu eene juiste basis heeft, waarop zij kontrakten kan sluiten, zoo is de verspreiding van de complete tarieven afhankelijk van den velen tijd, welke noodig is voor het zetten, corrigeren, drukken, kortom voor de *uitgave*. Daarbij komt, dat naarmate de zaak bekend werd, zich aanvragen hebben voorgedaan, waarbij van behoeften bleek, wier vervulling den aanvankelijk geraamden arbeid zeer overtrof, maar waaraan het den ontwerper eene aangename pligt was, te gemoet te komen.

Bijv. de *wederverzekering* vereischt 30 afzonderlijke tafels, en de omstandigheid dat velen in *actieve* dienst liever iets meer contribueren, om, *gepensioneerd* zijnde, *minder* voor *levensverzekering contributie* bij te dragen, doet thans op nieuw een onderwerp van studie en toepassing der kansrekening uitmaken, zoo mede de gelegenheid om *uitgestelde lijfrenten* op twee hoofden te nemen.

Een en ander zal later als aanhangsel bij de tarieven gevoegd worden; met de uitgave en verspreiding der hoofdzaak hoopt men tegen medio Februarij gereed te zijn.

Inmiddels zullen aan de voorloopige Inteekenaren gezonden worden en ook op aanvrage voor anderen na 16 Januarij verkrijgbaar zijn, zoodanige extracten als welke een overzigt zullen geven van het kostende voor het een of ander doel, of van hetgeen men aan uitgestelde lijfrenten zal kunnen ontvangen.

Ook zal dan vastgesteld zijn de regeling van de wijze van overmaking van gelden door tusschenkomst van civiele en militaire ambtenaren met uitbetaling van tractementen belast, en welke welwillend hunne medewerking aan hunne collega's willende verleenen, hiertoe de noodige magtiging zullen erlangen. Reeds is namens de aanstaande contribuanten aan de heeren directeur van financiën en den hoofd-intendant der militaire administratie voor hunne beloofde medewerking dank toe te brengen

Men gelieve wel optemerken, dat het bovenstaande alleen ten gerieve van contribuanten, buiten de administratie van den Lande zal geschieden, maar zulks geheel is *onverminderd de bevoegdheid, om zich direct met de maatschappij in aanraking te stellen of desverkiezende op andere wijze haar de gelden overtemaken.*

Brieven *franco* aan het adres der *Ned. Ind. Levensverzekering en Lijfrenten Maatschappij*, zijnde deze de afscheidsgroet van den ontwerper

C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM.

BATAVIA, 2 *Januarij* 1860, (*J B.*)

VERTREKKENDE PERSONEN.

Luitenant-Kolonel C. Meijer en familie. — G. Stelling. — Majoor der genie E. A. Haitink en familie. — P. Berliner en kinderen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Januarij.	10	Spaansche	Don Antonio de Escano	Don Serafen de Aubarede	Cadix.
„	11	Hamburgsche	John Hermann	K. J. Deckmann	Samarang.
„	—	Ned. Ind.	Stoomschip Padang	A. Guijot	Batavia.
„	—	„ „	Calambus Almasoor	Oemar Matras	Batavia.
„	—	„ „	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Banjoewangie.
„	—	Nederlandsche	E. W. van Dam van Isselt	J. B. Kolen	„
„	—	Ned. Ind.	Abool Haer	Sech Mohamat Bakarisoe	Bandjarmassing.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Januarij.	11	Engelsche	Alchijmist	Jh. Bennett	Hongkong.
„	12	Balische	Doris	Tan Tiksam	Balie.
„	—	Zweedsche	Stoomschip Suriname	Luit. t/z. 1 kl. Schmidt Auf Altenstadt	Koersstellende om de West,

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Pruissische	Delphin	Klein	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Hendrik Jan	J. van der Meijden	„	„ „ „ „
Zweedsche	Augusta	Sandeberg	Nederland	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Lodewijk	Van der Waal	Onbepaald	„ „ „ „
„	Diligentia	Bentuela	Nederland	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	John Herman.	K. J. Dieckman	Ter bevrachting	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Ellen	Wentholt	In reparatie	B. Kopersmit & Co.
„	Eensgezindheid	Flik	Zonder	„ „ „ „
„	Delftshaven	Schaap	Nederland	„ „ „ „
„	Alcor	F. J. van Oppen	„	„ „ „ „
„	Dorothea Henriette	D. Smit	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	Diligence	L. Smits	„	„ „ „ „ „ „
„	Antelope	Kapt. Valberg	Zweden	„ „ „ „ „ „
Zweedsche	Caroline	A. P. Dijberg	Onbepaald	„ „ „ „ „ „
Hollandsche	Nederland en Oranje	Van Ruijven	„	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Postiljon	J. C. van de Poll	Nederland	„ „ „ „ „ „
„	Almelo	R. P. Tjebbes	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
„	Stad Assen	H. J. Haverbult	Nederland	„ „ „
„	Jan Pieterz Koen	A. C. Hugenholtz	Nederland	„ „ „
„	Amicitia	D. Gaaff	Onbepaald	„ „ „
Fransche	Stoomcorvet Phlegeton	Capt. de frégate, Theodore Picard	In reparatie	P. Kervel.
Nederlandsche	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	In reparatie	P. Kervel & Co.
„	Vrijhandel	W. Leverstein	Onbepaald	„ „ „ „
„	Batavier	A. de Voogd v. d. Straaten	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
Engelsche	Saugeen	H. Versight	Oostzee	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Van Dam van Isselt	J. C. Kolm	Terug uit Zee	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Cortgene	D. Dunlop	Rotterdam	Anemaet & Co.
Engelsche	Nina	W. Lingard	Onbepaald	Hill Broekman & Co.
„	Scotch Lassie	Fels	Balie	„ „ „ „
Nederlandsche	Neerlands Koningin	G. Geerling	In reparatie	E. Ten Brinck & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind. stoomschip *Padang*, Mr. de Witt, Arions, Abegg, Heimering en Familie, Mevr. Jonker.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia

OORLOGSCHEPEN
Suriname,
Madura,
Princes Amelia,
Groningen,
Phlégeton,
Antonio de Escano,

DE SCHEPEN
Herschel,
Alfulck,
Fulkus So-oot,
Fathool Mobarak,
Delphin,
Faildul Mobarak,
Aloosmanie,
Ammana Tulbarie,
Diligence,
Augusta,
Johannes Lodewijk,
Diligentia,
E. W. v. Dam v. Isselt,

DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden,
Menado,
Padang,

DE BARKEN
Fatal Ma-an,
Naim Balgijer,
Meteor,
Abbool Hassim,
Witch,
Dorothea Henriette,
Ellen,
Joedul Barie,
Fathol Madjiet,
Pictura,
Agatha en Maria,
Eensgezindheid,
Batavier,
Almelo,
Stad Assen,
Antelope,
Baboel Haer,
Arief Banjermass,
Goansien,
Delftshaven,
Hendrik Jan,
Vrijhandel,
Laurison,
Hoksing,
Jan Pieterszoon Koen,
Fathul Karim,
Alcor,
Dennok Bientang Toedjoe,
Carolina,
Nederland en Oranje,
Bacht Mastora,
Amicitia,
Kathamool maaspandan,
Postiljon,
Fathool Manan,
Sangeen,
Madina,
Alhamadanie,
Neerlands Koningin,
Columbus Almansoor,
John Herman,

DE BRIKKEN
Risgil Hair,
So-Ootdin,
Soedul Barie,

DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Jupiter,
Bintang Tjaigoan,
Nina,
Scotch Lassie,

DE KOTTERS
Riengit
Krabbe,

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

3 Jan. de Ned. Ind. bark *Fathal Haer*, gezagv. SAID ALIE BIN MOHANAT NOLAHAILLA, van Balie, den 20 Dec.; de Ned. Ind. bark *IJdroesie*, gezagv. SECH ABDORAGMAM BIN ABOEBAKAR.

5 Jan. de Ned. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. SIENDOE JAIJA, van Bezoekie, den 3 Januarij.

7 Jan. de Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. JONO, van Pasoeroean den 3 Januarij.

VERTROKKEN.

6 Jan. de Ned. Ind. bark *Borneo*, ONG BANSOOI, naar Bandjarmassing.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Mifrejool Moelook, Maria, Almashoor, Balhaer, Fathool Haer, Sumanap, Sophia en Bella; de kotters Noorsasie, Sie Berkat en Mabroek; de brik Fathal Haer; en de bark IJdroesie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 12den en den 13den Januarij 1860.

AANVOER

Van Samarang per het Hsmb. schip *John Herman* gezagv., K. J. DIECKMAN agenten MATHIEU EBBS RUIJS & Co.

3000 pakken kommen en borden, 49 krandjangs aardewerk, 81 collies voetzoekers, 132 kisten chin. thee, 644 collies offerpapier, 106 collies vruchten, 126 pakken ledige zakken, 14,000 stuks vloersteenen, 71 stuks steenen 288 collies medicijnen, gouddraad, pajongs, provisien, koopmanschappen en kleinigheden, TJANG KAIJ.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 15½.—
KOFFIJ.
RIJST (CARGA) ℔ koijang ƒ 130 @ ƒ 150.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 160 @ ƒ 175.—
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. ƒ 45,—
OLIE (KLAPPER.) ƒ 30.—
OLIE (KATJANG.) ƒ 20.—
KADJANG MATTEN.
ROTTING ƒ 8½ @ ƒ 9.—
WISSELKOERS pari. ƒ

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 15den Januarij 1860.
's Morgens ten half negen ure.
Bevestiging tot lidmaten.
en
Voorbereiding voor het
H. AVONDMAAL.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 15den Januarij 1860.
's Morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.